

MATIKKAKERTOMUS / ALKUOPETUS

Lue lapsille kertomusta teema kerrallaan ja esitä kursivoidulla kirjoitetut kysymykset.

1.Teema: Miltä matikka tuntuu, usko kykyyn oppia matematiikka

Eppu ja Peikko ovat ekaluokkalaiset kaverukset. He ovat huomanneet, että muut luokkakaverit osaavat luetella lukuja paljon pidemmälle ja laskea laskuja, joita Eppu ja Peikko eivät vielä osaa. Eppu ja Peikko ovatkin olleet hieman huolissaan siitä, että oppivatko he laskemaan koulussa yhtä hyvin kuin muut yhteen- ja vähennyslaskuja. Peikko on tottunut saamaan kehuja taidoistaan jalkapallossa ja uskoo olevansa hyvä kaikessa. Niinpä epävarmuus laskemaan oppimisessa harmittaa häntä. Peikko epäilee omia kykyjään oppia koko matikkaa ja on huolissaan siitä mitä muut hänen taidoistaan mahtavat ajatella. Eppuakin mietityttää miten laskeminen alkaa sujua, mutta hän on käynyt ärräkoulua ja ajattelee, että vaikeudet ovat voitettavissa, jos vain jaksaa harjoitella.

- *Mitä huolenaiheita Epulla ja Peikolla on matikan oppimisesta?*
- *Mitä mieltä Peikko on matikan oppimisesta - uskooko hän oppivansa matikkaa siinä missä muutkin?*
- *Entä Eppu - uskooko Eppu, että matikkaa voi oppia harjoittelemalla?*

Katsotaan miten tarina jatkuu...

2.Teema: Tehtävän tekeminen (harjoittelu) / tehtävien välttäminen tilanteessa, jossa tehtävä tuntuu hieman hankalalta

Eräänä päivänä ope antaa matikan kirjasta kotitehtäviä. Peikkoa tehtävien tekeminen kiukuttaa, koska hän ei ole ihan varma osaako tehdä niitä ilman opettajan tai kaverin apua. Jalkapallon pelaaminen kavereiden kanssa alkaa tuntua paljon kivemmalta kuin matikan tehtävien tekeminen. Peikko päättää

tehdä tehtävät pikaisesti miettimättä ollenkaan, miten tunnilla asiaa on opetettu ja yhdessä läpi käyty. Eppukin on epävarma omista taidoistaan, mutta hänellä on tuoreessa muistissa, miten R-kirjaimen opettelu oli vaatinut paljon harjoittelua ja miten hän oli sinnikkään harjoittelun tuloksena oppinut ääntämään sen oikein. Niinpä Eppu päättää yrittää tehdä matikan tehtävät niin hyvin kuin hän osaa, vaikka ne tuntuvat vaikeilta. Kaikkein vaikeimpiin tehtäviin Eppu kysyy vanhemmilta neuvoa ja saa lopulta nämäkin tehtyä.

- *Mitä eroa huomaatte Peikon ja Epun toiminnassa?*
- *Miten Peikko päättää toimia, entä Eppu?*
- *Mitenkähän Peikon kotitehtävät onnistuvat, entä Epun?*

3. Teema: Epävarmuuden vaikutukset oppimistilanteissa - ohjeiden, mallin ja neuvon ottaminen vastaan

Seuraavana päivänä oli taas matikan tunti ja tuli aika tarkistaa open antamat kotitehtävät. Peikkoa jännitti ottaa esiin matikan kirja, koska hän epäili tehneensä tehtävät kiireessä väärin. Tehtäviä tarkistettaessa Peikko ei halunnut viitata. Usea tehtävä olikin jäänyt häneltä vähän kesken ja miettimättä loppuun asti. Virheiden tekeminen harmitti Peikkoa niin, että hän ei pystynyt keskittymään tehtävien tarkistukseen. Peikko vain kopioi vastaukset kirjaansa taululta. Eppukin oli tehnyt muutaman virheen tehtävissä, mutta suuri osa niistä oli mennyt ihan oikein. Hän oli tyytyväinen itseensä huomattessaan onnistuneensa tehtävissä. Eppu päätti kuunnella tarkasti, miten muut olivat tehtävät ratkaisseet ja yrittää ratkoa väärin menneet tehtävät vielä uudelleen.

- *Miten Peikko toimii kun kotitehtäviä tarkistetaan, entä Eppu?*
- *Vaikka matikka on Epun ja Peikon mielestä vaikeaa niin kumpiko teidän mielestä oppii matikkaa paremmin - miksi?*

4.Teema: Oman edistymisen huomaaminen vs. muihin vertaaminen

Lukukausi on jo loppuillaan ja Peikosta matikka tuntuu edelleen hyvin vaikealta. Peikko on open ja vanhempien kannustamana yrittänyt tehdä kotiläksyt huolella ja harjoitella laskemista myös tukiopetuksessa. Peikkoa ärsyttää, kun suurin osa muista oppilaista ehtii tehdä tehtävät ennen häntä. "Miksi en opi, vaikka olen laskenut koko syksyn?" Peikko tuskailee ja ajattelee että hän ei taida oppia matikkaa ollenkaan. Eppu taas on alkanut pitää matikasta, vaikka se edelleen vaatii häneltä enemmän töitä kuin jokin muu oppiaine. Eppua ei haittaa, vaikka muut oppilaat saavat nopeammin tehtävät tehtyä. Hän on tyytyväinen, kun huomaa pystyvänsä laskemaan laskuja, jotka tuntuivat vielä vähän aikaa sitten vaikeilta, ellei mahdottomilta.

- *Miten Peikko ja Eppu ajattelevat omasta oppimisestaan? (Peikko ei koe oppineensa, Eppu huomaa oppineensa)*
- *Mihin Peikko vertaa omaa osaamistaan? Entä Eppu?*

5.Teema: Oman edistymisen huomaaminen ja näkyväksi tekeminen

Viimeisellä kouluviikolla ope antaa tutulta näyttävän matikantehtävän. Eppu ja Peikko muistavat miten ope oli aiemmin antanut heille värityskuvat, joissa oli erilaisia laskutehtäviä. Ope oli pyytänyt heitä laskemaan niin monta kuvassa olevaa laskua kuin osasivat ja värittämään nämä kohdat. Nyt ope antoi heille samanlaiset värityskuvat. Eppu ja Peikko ryhtyvät laskemaan kuvassa olevia tehtäviä ja ottavat värikynät esiin. Peikko hämmästyttää, kun hän huomaa osaavansa laskea useita laskuja enemmän kuin aiemmin ja saa koko kuvassa olevan raketin väritettyä. Tuntuu, että tehtävän tekemiseenkään ei mene läheskään niin paljon aikaa kuin viimeksi. Eppu huomaa Peikon hämmentyneen ilmeen ja sanoo: " Et ole tainnut huomata, kuinka sinun laskutaitosi on kehittynyt". Myös Peikon laskutaidot olivat kehittyneet syksyn aikana, vaikka hän ei niin uskonutkaan. Peikko on hyvillä mielin opelta ja kavereilta saamistaan kehuista. Hän pyytää opelta lisätehtävän, että voisi harjoitella lisää laskemista kotona ja innostuu pelaamaan Epun kanssa lautapeliä koulun jälkeen.

- *Mikä sai Peikon huomaamaan, että hänen matikan taitonsa ovat tulleet paremmiksi? (Peikko vertaakin taitojaan omaan aiempaan suoritukseen eikä muihin ja huomaa harjoittelun vaikutuksen)*
- *Miten onnistumisen kokemus vaikuttaa Peikkoon? (innostuu harjoittelemaan lisää ja pelaamaan kaverin kanssa peliä, jossa pitää osata laskea)*

Keskustele lopuksi lasten kanssa, onko heillä ollut samanlaisia tilanteita tai ajatuksia, kun Epulla tai Peikolla.

Tarvittaessa tarkenna kysymyksiä:

- *Miten he toimivat, kun on vähän haastavampi tehtävä - yrittävätkö tehdä loppuun asti vai alkavatko touhuta jotain muuta?*
- *Ovatko he huomanneet ajattelevansa jossain tilanteessa, että jokin tehtävä tai asia on mahdoton oppia - miten he silloin ovat toimineet?*
- *Mikä on heidät saanut uskomaan, että taitoja voi kehittää harjoittelemalla?*